

Jugoszlávia (1976)

Útvonal:

Budapest – Zággráb – Prag – Triglav – Száva eredete – Bohinj – Bled – Vrsce hágó – Krjanszka Gora – Isonzó völgye – Koper – Pirán – Socer rablóvár – Porec – Rovinj – Pula – Abbázia – Volosko – Fiume – Budapest

GATYATÖRTÉNETEK

Hát ismét úton. A vonat, mint feneketlen torkú vasszörny egymás után nyeli a kilométereket, s száguld kitűzött célja felé. Számára semmi sem új, naponta látott állomások, jól ismert tájak követik egymást. Minden meghatározott, adott. Az útirány, a sebesség, az idő. Még az emberek is, akik csodaváró tekintettel néznek ki ablakain, s az elsuhanó fák leveleinek lebbenéséből, vagy a vonatindító tárcsájának vidám villanásából próbálják kitalálni a közeli jövőt. A jövőt, ami felejthetetlen élményeket hozhat, de hozhat csalódást, kiábrándulást is. Az íróasztal és útikönyv, mellett szinte ismertté vált tájak, műemlékek, emberek, valóban azt az élményt nyújtják-e majd, amit a képzelet ígért? A hosszú tervezgetés, készülődés hoz-e olyan beteljesülést, amire visszaemlékezni jó lesz?! Hogyan végződik kalandos utazásuk, ki tudja?

A kezdetét már tudom. Mikor elindultunk figyelmesen gondba redőztem homlokomon a ráncokat, s próbáltam rájönni mi maradt otthon. Valami mindig otthon marad! Pedig van gondosan összeállított lista, szorgalmas pipálása a bepakoltaknak, és mégis! Rövid, de tökéletes koncentráció után lelki szemem előtt megjelent a fotel, s rajta egy stósz gatyá. Igen, Czeiner gatyái, azok bíz' otthon töltik jól megérdemelt pihenésüket a fotelban, míg szegény Nándi hegyekre mászik, tengerre száll, rablóvárakat ostromol, kolostorba vonul, s mindezt egy szál pendelyben! Töprengve néztem derűs, mit sem sejtő, bizakodó ábrázatát. Jobb, ha egyedül viselem a tudás terhét – döntöttem –, még csak az hiányzik, hogy első felindulásában az az egy rajtalevő is odavesszen! Utazz csak nyugodtan, szegény barátom, homlokod ne redőzze a gatyánélküliség nyomasztó gondja. Talán nincs is olyan nagy vész – folytattam elmélkedésemet –,

hiszen az olasz stílusú halászfalvakban nem lesz formabontás, ha holdsütötte estéken frissen mosott magyar gatyát lenget a szél! Egy gondolat azért nem hagyott nyugodni. Nem első eset életemben ez a gatyaprobléma. Emlékszem, egyszer beadtam Nándi összes alsóját a MÉH-be, hogy az érte kapott sorsjegyekkel faházat nyerjünk. Persze Fortuna istenasszony nem méltányolta az áldozatot, füttyült ránk, s életem párja bánatosan töprengett azon, hogy talpig sorsjegybe burkolva takarja-e szemérmét, vagy csak felső ruházatban járjon? Szerencsére akkor még volt bennem morzsája a tisztességnek, s azonnal vettem pár új darabot meztelelné vált férjemnek. Az sem volt rossz eset, amikor Ausztriában, Traunkirchennél futottunk a vonathoz, s nagy sietségünkben kihullajtottuk a hátizsákból e nemes textíliák több darabját. A vonat elindult, mi lázas igyekezettel kapkodtuk össze őket, s győzelmi lobogóként lengetve szálltunk fel a már mozgó vonatra. Hogy nevettek akkor rajtunk az osztrákok! Elgondolkoztató ezek után, hogy nincs-e nekem valamiféle gatyakomplexusom? Freud bizonyára vissza tudná ezt vezetni régi, tudatalattimba sülyedt gyermekkori élményre, mely most egész életemre kihat. Mire gondolsz – szólalt meg Nándi, s én ijedten rezzenem össze. Óh semmi, semmi – hebegtem, s már pakoltam is ki az otthoni elemózsiát, s lelki megrázkódtatásom megoldandó rejtélyét későbbre halasztva beléfojtottam aggodalmam az előttem vigyorgó szalámis zsemlyébe.

SZIKLAFALON LÓGVA

Mai úticélunk, a Júliai-Alpok legmagasabb csúcsa a **Triglav** megmászása volt. Hajnali 6-kor indultunk derűs kedvvel, tele bizakodással. Az első sziklát nevetve másztuk, s abban reménykedtünk, hogy a könyv szerint beígért 4 óra múlva a Staniceva turistaházhoz érkezünk. Itt pihenőt tartunk, majd egy órás mászás után elérjük a csúcst, Triglavot. Vidáman, bár kissé lelassulva másztunk felfelé, ugyanis az út egyre meredekebbé, a sziklák mind nagyobbakká váltak, s hamarosan elkezdődött az iszonyatok iszonyata.

Felfelé a Pragon

Már sem felfelé, sem lefelé nem mertünk nézni, kizárólag a lábunk elé. Így araszoltunk egyre feljebb. Egyszer csak láttuk, hogy három fiatalember áll egy irdatlan sziklafal előtt, amely függőleges, és olyan sima, mint Salamon tökéletessége, s legalább 25 m magas. Oldalából imitt-amott kampók lógtak. Sírni lett volna kedvünk! Ez alpinistáknak való terep, nekünk sem felszerelésünk nincs, sem kötelünk, sem bakancsunk, nem is beszélve a bátorságról. Nekünk csak tréningruhánk van, edzőcipőnk és marha nagy hátizsákunk. Döbenten, tanácstalanul toporogva álltunk a sziklafal előtt, s emlegettük Bács Gyulát, útkönyvünk íróját, aki könyvében a túra leírásakor tökéletesen megfeledkezett erről a falról. Egy megveszekedett szóval sem említette! Szerintem, Bács Gyula soha életében nem járt errefelé! Most mit csináljunk, töprengtünk kétségbeesetten.

A megmászhatatlan sziklafal

Már-már arra gondoltunk, hogy szégyenszemre sarkon fordulunk, s megkíséreljük a lemenetelt, amikor a három olasz fiú némi tanakodás után, elhatározásra jutott. Az egyik a derekamra kötött egy kötelet, s kezdett felfelé vonszolni. Na, mondom magamban, ha engem visznek, jön a többi is. Jött is! Gigászi erővel és keresztényi türelemmel húztak-vontak minket, miközben a félelemtől minden hajunk szála az égnek állt. Szerencsésen felmáshztunk a függőleges sziklafalon, de a további út is igen meredek és nehéz volt. Kapaszkodtunk egyre feljebb, nem volt megállás. Most már, ha fene, fenét eszik is, fel kell jutnunk velük a tetőre, mert visszamenni nem tudunk! Időnként pihentünk egy kicsit, de ez nekünk már kevés volt. Mikor látták, hogy erőnk végéhez értünk, elvették tőlünk a hátizsákjainkat, s vitték azt is. Derekamra a kötéllal, amit Sandro húzott, egy kicsit úgy éreztem magam, mint egy megvezetett igavonó. Mikor már szuszogni sem tudtam, makacs öszvérként lecövekeltem, s jottányit sem mozdultam. Sandro barátságosan rám mosolygott, s pihentünk egy

Luigi és Sandro vizet vételez

keveset. Kockacukrot tömött a számba, később csokoládét. Nándit Pipo toszogatta előre, Nórát Luigi. (Egyébként ő volt a legcsinosabb, s gondolom nem véletlen, hogy vontatásra Nórát választotta!). Mikor látótávolságba került a Staniceva menedékház, elváltak útjaink.

Tulajdonképpen mehettünk volna velük tovább, de őszintén szólva nem volt képünk továbbra is igénybe venni a segítségüket, különben is az ő tempójuk nekünk eszméletlenül gyors és megerőltető volt. Búcsúzkodásnál megkínáltuk őket szalámival, megköszöntük a segítséget, aztán elindultunk a menedékház felé. Ezt a rövid utat szó szerint, csigalassúsággal (20 perc helyett 1 óra alatt) tettük meg, ahol méregdrágán megebédeltünk. Egy bablevest ettünk, s ittunk rá egy spriccert, mindezt 114 dinárért (ebből a leves 78 dinár volt!) Azt hittem, gutaütést kapok, mikor a számlát megláttam!

Gyanús időben, sötét fellegekkel fejünk felett indultunk neki a kb. egy órás utolsó kapaszkodónak. Most már magunkra hagyva csimpaszkodtunk a drótkötelekbe, s a bablevestől erőre kapva „szökelltünk” a sziklákon, ami természetesen erősen túlzó hasonlat. Sokkal pontosabb lenne a meghatározás, ha drótkötelekbe kétségbeesetten fogózkodó, sziklafalon lógó, reszkető lábú, imát mormoló családról írnék. A veszélyes sziklafalat magunk mögött hagyva észrevettük, hogy valakik távcsővel néznek minket. Hallótávolságba érve hatalmas brávózás és tapsolás hallatszott. A mi drága olasz barátaink éljeneztek meg bennünket, ők már rég ideértek. Ezek szerint messzelátóval végig kísérték utunkat, amitől könnyekig meghatódunk. Olyan őszinte öröm látszott rajtuk, hogy egymás nyakában kötöttünk ki, majd egy barátit szalámiztunk!

A menedékházban elég sokan voltak, szerencsére még kaptunk helyet. A vendégkönyvben, ahová beírják a szállóvendégeket, büszkén láttuk, hogy egyedül mi vagyunk magyarok. Van itt különben, min-

denféle ember, olasz, szerb, német, francia, norvég s még ki tudja hányféle náció.

Egy hirtelen jött hatalmas zuhé után, a friss levegőben sétát tettünk a menedékház körül. Még szerencse, hogy nem a sziklafalon ért bennünket az eső! Útközben kisütött a nap, aranyos fénnel vonva be az Alpok esőáztatta csúcsait. Isteni látvány volt a sok fénylő hegy! Ragyogtak a lemenő nap fényében, mintha vékony jégréteggel lett volna bevonva mindegyik! Emlékül csináltunk egy sorozat diát a fénylő hegyek országáról, hiszen ilyen látványban ritkán van része az embernek! Vacsorára ittunk egy-egy forró teát, bizony alaposan lehűlt a levegő, fáztunk. Közel 3000 m magasan vagyunk! Hét órakor zsupszoltunk az ágyba, hogy reggel időben meg tudjuk nézni a napkeltét.

Hullafáradtan lezuhanva a priccsre – álom és ébrenlét határán – azon töprengtem, mi is tette ilyen felejthetetlenül széppé ezt a mai napot, s rájöttem, hogy nemcsak saját teljesítményünk feletti jogos elégedettség, a kaland izgalma, a csodaszép táj, hanem a három olasz fiatalember önzetlen segítségével, törődése, szeretete. Köszönöm nektek Luigi, Pipo és Sandro – suttoztam, remek emberek vagytok!